

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

STORA SKUGGANS 4H-KLUBB 2014

Stora Skuggans 4H-klubbs verksamhetsmål är att driva en 4H-gård, som så långt som möjligt skall efterlikna en "riktig" bondgård. Klubben vill ge sina medlemmar och gårdens besökare, kunskap och färdighet inom områdena djur, odling, hantverk och natur.

VAD ÄR 4H

4H är en partipolitiskt och religiöst obunden barn- och ungdomsorganisation som finns i ett 80-tal länder världen över. 4H grundades 1902 i USA för att utbilda ungdomar i modern jordbruksteknik. Till Sverige kom 4H 1918 och idag har organisationen ungefär 20 000 medlemmar. Nu finns 4H i många olika former, till exempel gårdar med djur, visningsjordbruk, teater- och idrottsföreningar.

4H-gårdarnas syfte är att bevara de Svenska lantraserna och lära ut jordbruksteknik till dagens barn och ungdomar.

MEDLEMSSKAP

Stora Skuggans 4H-klubb är underordnad Stockholms länsförbund, och klubben driver Stora Skuggans 4H-gård. Som medlem har man rätt att delta i klubbens aktiviteter, samt i verksamhet på läns- och riksnivå.

Under 2014 var medlemsavgiften 350 kr för den första medlemmen i familjen och 250 kr för övriga familjemedlemmar på samma adress. För minimedlemmar under 7 år var avgiften på 250 kr. Klubben hade 525 st. medlemmar december 2014.

MÅLSÄTTNING

Stora Skuggans 4H-klubbs verksamhetsmål är att driva en 4H-gård, som så långt som möjligt skall efterlikna en "riktig" bondgård. Klubben vill ge sina medlemmar och gårdens besökare kunskap och färdighet inom områdena djur, odling, natur och hantverk.

4H:s motto "att lära genom att göra", används för att få barn och ungdomar att utvecklas och växa i en demokratisk anda. På ett tidigt plan får alla vara med och påverka besluten i föreningen, först i den lilla gruppen och sedan rörande hela verksamheten.

Genom gemenskapen i klubben skapar vi en naturlig medkänsla för allt levande och grundlägger känslan för en sund livsföring. Stora Skuggans 4H-klubb vill främja barn och ungdomars aktivitet och föreningsengagemang och har en stark tradition av att fostra ungdomsledare. Tack alla ni som har hjälpt oss med ekonomiskt stöd och ideella arbetsinsatser under det gångna året.

STYRELSE

Styrelsen väljs årsvis vid årsmötet i början av året.

Årsmötet hölls söndagen den 9 mars 2014.

I styrelsen har under året suttit:

Ordförande: Catharina Flodin

Vice ordförande: Evelyn Jones

Sekreterare: Thais Borges Högström

Kassör: Christer Andersson

Övriga ledamöter/personalrepresentanter:

Susanna Wallmark

Otto Minas

Sofia Hedlund

Annika Jansson

Anna Segerström

Styrelsen har haft 8 st. protokollförda sammanträden. Den 20/1, 26/3, 8/5, 9/6, 25/8, 6/10, 10/11, 8/12
--

Suppleanter:

Linda Löfdahl
Sigrid Hedlund

Valberedning: Maria Östman (sammankallande), Elin Niklasson, Anna Gustafsson

DJURBESTÅND

På 4H-gården håller vi framför allt djur av s.k. svensk lantras d.v.s. renrasiga djur av gammal svensk härstamning. Gårdens djur har under årens lopp blivit allt fler.

Häst:

Hästverksamheten växer sig större på gården och har under året utvecklats mycket. Vi har köpt in 2 nya hästar för att kunna motsvara det stora intresset som finns. På gården bor nu Islandshästarna, Kria, Blanda, Freyja, Hrimnir och Eik tillsammans med våra gamla trotjänare Hermes (Nordsvensk häst), Norris (Shetlandspanny) och våra Brittiska miniatyrhästar Nora och Humble. Islandshästen Frigg passade tyvärr inte i vår verksamhet och är såld, samma sak med New Forestponny Gnist.

Islandshästarna har under året används i ridning för funktionsnedsatta, turridningsverksamhet, ridgrupper och utbildning av ledare. Även Gnist och Hermes har flitigt används i ovanstående och dragit häst och vagn med barn och ungdomar från skolor, förskolor och fritidshem. På helgerna används alla hästar under vårt populära ponnyvarv, där Norris och Nora fyller en viktig roll med att vara gårdens charmtroll. Alla småhästar används även i våra oerhört populära hästisgrupper. Norris är även den häst som används i utbildningen av gårdens nya kuskar och det sköter han galant. 4H-gården ställer höga krav på hästarna och mycket arbete ligger bakom för att de ska vara så utbildade och trygga som möjligt. Flera dagar i veckan används hästarna i ridning för funktionshindrade och detta har varit väldigt populärt och uppskattat.

Ko:

På gården har vi två kor av rasen Fjällnära. Denna ras är en av de äldsta svenska lantraserna och är helt oförädlad. Rasen är extremt utrotningshotad och 4H-gården har ett viktigt syfte att vara med och bevara denna gamla ras. Under våren köpte gården in en Fjällnära tjur ifrån Skansen. Tjuren Qummin gick tillsammans med våra kor Malva och Disa under våren samt en del utav sommaren. Vi hoppas att Malva nu ska vara dräktig och få en kalv under 2015. Qummin såldes sedan vidare till Lekeberga gård som även de bedriver bevarandet av den gamla svenska lantrasen Fjällnära.

Get:

På gården har vi getter av rasen Jämtget. Det är en av raserna bland Allmogegeten. I Sverige finns ca 400 Jämtgetter och den anses vara utrotningshotad. 4H-gården är med i genbanken för Jämtgetter och på så sätt hjälper till att bevara rasen. I våras köpte vi killade Lilja och Bodil och fick varsin kill, Siri och Ljus. Bockkillingen Ljus såldes vidare som avelsbock till Granparkens gård i Norrtälje. Siri slaktades under sommaren pga. lynneshet. Under hösten 2014 köptes en bock in, Hugo som har betäckt Lilja och Bodil. Ulf Carlberg fortsätter sitt fantastiska arbete med att köra Willmer. Under alla marknader har de visat upp sina färdigheter och under 4H-dagen i år fick även några små barn prova att åka i skindan. Det är helt fantastiskt att vi ännu en gång har en inkörd bock på gården. Bra jobbat Ulf och Willmer!

Höns:

Gården har rasen Åsbohöns som är en gammal lantras. Dessa höns är mindre i storlek än vanligt men räknas ej till dvärghöns. Under sommaren fick vi flera kycklingar som nu vuxit upp och blivit ståtliga tuppar och hönor. Vi hoppas att kunna öka hönsbeståndet.

Får:

Gårdens tackor av rasen Ryafår lammade i våras och vi fick 11st lamm. Under sommaren såldes några av lammerna och de lamm som inte blev sålda gick till slakt där vi tog tillvara på både köttet och skinnen. Under hösten har vi köpt in en vit Ryabagge, Göran som är skänkt av stadsdelsdirektör Göran Månsson. Både fårens ull och skinn säljer vi i gårdsbutiken. Hunden Penny samt matte Madeleine hjälper oss med fårklippning och vallning vilket vi uppskattar mycket.

Kanin:

Gården bedriver sedan flera år tillbaka uppfödning av Fransk vädur. Under året har vi varit på utställningar och fått en kull med kaninungar som alla såldes vidare. Några av kaninerna har under året avlivats pga. sjukdom. Medlemmarna på gården har köpt in fyra nya kaniner till gården av raserna, Gotlandskanin, New Zeeland Red, Holländsk kanin samt en Liten Tysk. Angorakaninerna Bob och Calle har fått flytta hem till en av våra helgskötare Susanna Wallmark under en period. Hon klipper de och tar tillvara på deras ull. Hon har gått på kurs för att lära sig att klippa dem och vi hoppas att vi i framtiden kanske Susanna vill hålla en kurs i detta hantverk för våra medlemmar.

Katt:

På gården bor våra katter Bella och Zorro. Under våren fick vi efterlängtade kattungar. Två av kattungarna valde vi att behålla, de döptes av medlemmarna till Elsa och Sture. Tyvärr blev Zorro påkörd i höstas och var tvungen att avlivas. Hon är väldigt saknad.

MEDLEMSVERKSAMHET

Eftermiddagsgrupper:

Under året har klubben haft 5 djurskötargrupper i veckan. De populäraste grupperna har varit på lördagar och söndagar för medlemmar från 7 år. Största fokus ligger på djur- och stallskötsel men gruppledarna har även haft hantverk, bakning och odling på programmet. I onsdagsgruppen som riktar sig till de lite äldre ungdomarna har de utbildats i foderlära, djursjukvård, studiebesök bland annat. Våra populära ridgrupper har fortsatt även under 2014. Fyra ridgrupper i veckan har vi, varav en är på lördagar. I grupperna har de fått lära sig om hästars skötsel, utrustning, hantering och ridning, både på ridbana och i naturen.

Övernattningar:

Till de återkommande aktiviteterna hör övernattningar på gården. De riktar sig till medlemmar från 7 år. Övernattningarna hålls i regler från lördag till söndag med varierande kvällsaktiviteter och djurskötsel på förmiddagen. Bakning, lekar, pyssel, spökstig, mys och bus står på programmet. Juniorledarna har i år planerat och genomfört Halloween- och Luciaövernattning som var mycket uppskattat.

Dagläger:

Under året har vi haft rekord med olika läger och deltagare. De populära veckorna på sommaren blev fullteknade. Sommarlägret är i år 28e året som vi håller och det är lika uppskattat som vanligt. Vi har även i år haft två veckors läger för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Under hösten anordnade vi även höstlovs läger. Våra engagerade

ungdomsledare, miniledare och Juniorledare har under året arbetat på våra läger tillsammans med personal.

4H-företag:

4H-företag är en av 4H:s speciella verksamhetsmetoder som kan jämföras med en studie eller fördjupning, huvudsakligen inom jordbruk, skogsbruk eller hem och hushåll som genomförs individuellt eller i grupp. Att ha ett 4H-företag innebär att man t.ex. fördjupar sig i ämnet getskötsel där möjligheter finns att lära sig både praktiskt och teoretiskt om djurslaget och samtidigt få kunskap om bokföring och ekonomi. 4H-företagen ska genomföras med minst 10 (7-9år) eller 20 (10år och uppåt) dagboksförda timmar per år. Klubbens ledare Franciska Gottlieb Löfström och Rebecca Andersson har under året varit 4H-företagsledare och hjälpt till vid frågor, ordnat med 4H-företagsutsällning mm.

Mini4H:

Mini 4H är gårdens alternativ för de som är under 6 år. Barnen träffas 6 eller 7 gånger under en termin, och varje gång tar de hand om djuren. Medlemmarna får lära sig enklare djurskötsel, såsom att utfodra hästarna, promenera med getterna och mocka hos kaninerna. Mini4H är den perfekta starten för en 4H:are och man lär sig vara trygg med djuren redan från början.

Hästis:

Hästis är en nysatsning vi har gjort under året efter en stor efterfrågan av hästgrupper för barn under 6 år. Barnen träffas 6 eller 7 gånger under en termin, och varje gång tar de hand om gården småhästarna och medlemmarna får lära sig både teoretiskt och praktiskt om hästarnas skötsel. Några av gånger får de även rida på Nora och Norris.

Ledare:

Stora Skuggans 4H-gård har en lång tradition av att skola fram ledare. På gården har vi ett ledarsystem där man från 11 års ålder kan bli ledare och hjälpa till med olika aktiviteter på gården. Under 2014 har vi slagit rekord i hur många ledare vi har i klubben. Miniledarna är nu uppe i 126 stycken, vilket vi inte kan vara annat än både malliga och stolta över. Våra fantastiska ungdomsledare Anna Gustafsson, Frida Evengård och Franciska Gottlieb/Löfström har varit handledare för dessa samt hållit i alla kurser.

Miniledare:

Kan man bli från 11 års ålder. För att bli miniledare måste man gå två utbildningar som hålls på gården. Där lär man sig om ledarskap, gårdens djur och man får chansen att ta "ponnyvarvskörkort" så att man kan hjälpa till med ponnyvarven på helgerna.

Juniorledare:

Den som är 14 år kan bli vald till Juniorledare. Då väljs man på klubbens årsmöte av alla medlemmar. Under året hjälper man till med gårdens verksamhet. Efter ett års hårt arbete premieras Juniorledarna med en kursresa tillsammans med Juniorledare från andra 4H-gårdar i Stockholm. Senaste året har resan gått till Tunisien då vi har ett samarbete. Juniorledarna samlar poäng vid alla aktiviteter under året och målet är att man har samlat ihop minst 100 poäng vid årets slut. Blir man vald till juniorledare har man ett ärofyllt uppdrag. De som väljs är ofta ungdomar som länge hjälpt till på gården och i vår verksamhet.

Ungdomsledare:

Blir man inte Juniorledare eller när man har avslutat sitt uppdrag som Juniorledare kan man bli ungdomsledare. Ungdomsledarna hjälper till med aktiviteter, håller också i utbildningarna för miniledare och är ofta handledare för de yngre ledarna, 4H-företagen, ansvarar för ponnyvarven och mycket mer!

Café och Marknader

2014 hölls en vårmässa den 1 juni samt en 4H-dag den 20 september. Pga. vår stora stallbyggnation valde vi att inte arrangera julmarknader men satsar på det till 2015. Gården hade öppet hus med café, häst och vagn, ponnyvarv, fiskdamm, försäljning och klapphörna. Alla aktiviteter anordnades och utfördes av ideella ungdomsledare, styrelse, personal och helgskötare.

Steg 1 och steg 2

Under året har det för miniledarna funnits möjlighet att gå en tvåstegsutbildning där man på steg 1 lär sig om djuren på 4H, både praktiskt och teoretiskt. Steg 2 innehåller mer teori om 4H:s organisation men även ledarskap och pedagogik i form av teori och praktiska övningar. Våra superduktiga ungdomsledare Frida Evengård, Anna Gustafsson och Fransiska Gottlieb Löfström har ansvarat för dessa och gjort ett fantastiskt jobb. Som miniledare kan man också få chansen att ta ponnyvarvskörkort för att på så sätt kunna hjälpa till med ponnyvarven på helgerna. Under vardagarna har man möjlighet att träna, sedan är det ett teoretiskt prov samt ett praktiskt prov som man måste klara av innan man får "körkortet".

Ledarträffar

Under året har två av våra ungdomsledare anordnat ledarträffar för gårdens alla ledare. Det har varit allt från miniledare till "gamla" ungdomsledare. Träffarna har anordnats en gång per månad med olika teman, såsom 4H:s mästerkock, Mini PT-final, pysselkväll, brännboll och många andra. Ledarträffarna är mycket populära, Anna och Rebecca som leder träffarna gör ett fantastiskt arbete.

Helgskötare

Under veckoslut och röda dagar har vi helgskötare på gården som alla har gått en praktisk och teoretisk utbildning. Ett 20-tal ideella äldre klubbmedlemmar och familjer sköter djuren och stallet enligt ett rullande schema. I år har vi haft en helgskötarmiddag där alla samlades och utbytte erfarenheter, åt god mat och lekte lekar. De har även agerat som lammning-, killning- och grisningsvakt mm.

PT-final

PT-finalen är en Praktisk-Teoretisk tävling mellan 4H-klubbarna i Stockholms län. Man löser uppgifter inom ämnena lantbruk, skogsbruk, hem- och hushåll, foderkännedom mm. Vi ställde upp med ett lag och resultatet blev strålande, vi vann. Jippii!!

Riksläger

Stora Skuggans 4H hade ett flertal deltagare som åkte på Riksförbundet Sveriges 4H:s årliga riksläger, ett läger för alla över 14 år. Lägreten pågår under en vecka i slutet av juli, och deltagarna kommer från klubbar i hela landet. Medlemmarna täftar, grillar, tävlar i bl.a. volleyboll och demonstrationsteknik, går naturstig och träffar 4H:are från hela landet.

PERSONAL

Stora Skuggans 4H-klubb har under årens lopp utvecklat verksamheten och därför behövt öka personalstyrkan på gården. I dagsläget bedriver gården "korttidstillsyn" enligt LSS, Daglig verksamhet för vuxna med funktionsnedsättning, medlemsverksamhet, besöksverksamhet och turridningsverksamhet.

Anställda under året:

Annika Jansson heltid
Anna Segerström heltid
Maj Sandén heltid

Ingela Westerberg deltid (gick i pension juni 2014)

Teresia Leijtdorff heltid

Marit Kjellin deltid

Sten Schramm deltid (from. Augusti 2014)

Samt timanställda på helger och skollov.

APU (Arbetsplats förlagd Utbildning/Prao)

Vi har samarbete med flera olika djurgymnasium, där eleverna från åkl-3 gör djurparkspraktik på gården. Vi tar även emot praktikanter från olika fritidsledarutbildningar samt praoelever från olika grund- och högstadieskolor.

PERSONALUTBILDNING

Utbildning "sol och regn" (Om funktionsnedsättningar)

Får och hantverkskurs "från ull till tröja"

Pilflättningskurs

Takt och gångartskurs för domare Pia Andreasson

Ridledare/instruktör för islandshäst

Baskurs i islandshästkännedom grundkurs 1 samt grundkurs 2

SAMARBETE OCH MEDLEMSSKAP

Stora Skuggans 4H-klubb är ansluten till Riksförbundet Sveriges 4H och Stockholms 4Hs länsförbund. Stora Skuggans 4H-klubb driver Stora Skuggans 4H-gård. För att få information ifrån, samt själv kunna påverka olika organisationer som verkar inom gårdens intressen, var Stora Skuggans 4H-klubb medlem i följande föreningar: Svenska Fåravels förbundet, Ryaklubben, Allmogegeten, Sveriges Kaninavels Förening, Svenska Lanthönsklubben, Svensk Fjällras avel m.fl.

Klubben samarbetar med andra 4H-klubbar/-gårdar, Skansen, Astrid Lindgrens barnsjukhus, Västerås djurpark, Kossorna i skogen, St: Eriks gymnasium m.fl.

UTBILDNINGAR/KURSER/ARRANGEMANG. MM.

På klubbnivå

Ledarövernattning 6-7/1

Tunisiska 4H på besök 1/2

Ledarträff 3/2

Sportlovsläger 24-28/2

Ledarträff 3/3

Årsmöte 9/3

Extra insatt Årsmöte 9/4

Påskmarknad 13/4

Påsklovsdagläger 14-17/4

Ledarträff 18/4

Ledarträff 5/5

Helgskötarkurs steg 1, 7/5

Utbildning ideella "från får till tröja" på

Rumarö 9-11/5

Helgskötarkurs steg 2, 11/5

Eventdag i Norra Djurgårdstaden 25/5

Astrid Lindgrens barnsjukhus på familjedag
25/5

Get och fårkurs steg 1, 25/5

Get och fårkurs steg 2, 1/6

Sommardagläger, v. 24-33

Kick off för junior ledare 10/8

Miniledarutbildning 31/8

Ledarträff 15/8

4H-dagen 20/9

Ledarträff 13/10

Höstlovsdagläger 27-31/10

Halloween övernattning 1-2/11

Ledarträff 17/11

Helgskötarträff 19/11

Juniorledarkickoff 29/11

Luciaövernattning 13-14/12

Ledarträff 15/12

ÖVRIGT UTNYTTJANDE AV GÅRDEN

Studiefrämjandet har under hösten haft fladdermuskvällar samt mediebolag som hyrt gården för filminspelningar osv.

Gården har varit öppen för allmänheten, på vardagar och helger kl.10-15.

BESÖKARE

Daghem, fritidshem, dagliga verksamheter, skolor mm. hör till dem som haft Stora Skuggans 4H-gård som utflyktsmål. Dessutom har många grupper bokat in sig på guidade rundvisningar, kretsloppsbesök, bondgårdsskolor och häst och vagn turer. Även många skolor med barn och ungdomar som har en funktionsnedsättning har besökt gården. Bl.a. Asperger enheten, St. Eriks gymnasiums särskoleenhet m.fl.

TEMADAGAR

4H-gården har under året haft temadagar bl.a. för Stockholm International School där 60 elever kommit ut till gården och visats runt, åkt häst och vagn, ätit lunch och gått tipspromenad.

MÖHIPPOR

Vi har anordnat event som möhippor med bl.a. gethoppning, vedklyvning och grisdressyr. Detta har varit mycket uppskattat av grupperna som varit här.

FRITIDSHEMMET

Eftermiddagsverksamheten för ungdomar går nu mot sitt 27e år. Den integrerade delen fungerar väldigt bra. Ungdomarna deltar i den övriga verksamheten. Vi tror att en integrerad verksamhet fungerar bättre när djuren finns med i bilden då alla barn har som mål att bl.a. ta hand om djuren och fungera som en helhet.

DAGLIG VERKSAMHET

Den dagliga verksamheten startade år 2012 och fungerar mycket bra då de personer som arbetar utgör en naturlig del i skötseln av gården. Fem platser finns till förfogande och alla är tillsatta, 11 stycken står på kölista.

Arbetet anpassas bl.a. efter årstidens växlingar och gamla traditioner då bak till julmarknad och arbete i stall, trädgård, gårdsbutik och marknadsföring kan nämnas som exempel. Individerna arbetar med arbetsuppgifter som ligger i linje med det egna intresset.

SAMARBETEN: MEDIA

Under ett flertal tillfällen har Sveriges Television lånat 4H-gården till TV-program. Som exempel kan nämnas "Miffo tv", samt ett antal barnprogram från Bolibompa har också spelats in. Gården har även varit med i tidningar som Östermalmsnytt, Svenska Dagbladet och tidningen Mitti Östermalm.

EKONOMI

De inkomster klubben får in på besöks- och lägeravgifter, barnkalas mm. täcker endast en del av gårdens driftskostnader. För att driva verksamheten erhåller klubben bidrag från: Stockholms Stads idrottsförvaltning, Lokalbidrag, Medlemsaktivitetsbidrag, Grundbidrag och Ledarutbildningsbidrag och från staten via Riksförbundet Sveriges 4H Lokalt aktivitetsbidrag. Stora Skuggans 4H-klubb försöker så långt som möjligt att bli så självförsörjande som det bara finns kapacitet till. Sakta men säkert har vi lyckats dra in egna medel till ungefär 65 %.

Bilaga: Resultaträkning och Balansräkning

Vi vill tacka 2013 års bidragsgivare:

Stort tack till Stockholms stads idrottsförvaltning
Stora Skuggan entreprenad AB
Åhlén stiftelsen
Åke Wiberg
Per Skårmans stiftelse
Stenbergs Läderhandel
Föreningen Östermalm
Wollerts foder
Göran Månsson
Beijer byggmaterial AB Lidingö
Anders Silverhjem
Stefan Karlsson

Särskilt stort tack i år till Östermalms stadsdelsnämnd

SLUTORD

4H-gårdens framtida utveckling, börjar allt mer vila på en trygg och stabil grund. Tack vare er fantastiska bidragsgivare, ideellt engagerade barn, ungdomar och vuxna.

År 2014 ser vi på som ett mycket lyckat år, både vad gäller 4H-verksamheten med bl.a. över 125 st. miniledare och den allt mer stabila ekonomin. Ett stort tack till er alla!

Ordförande Catharina Flodin

Vice Ordförande Evelyn Jones

Kassör Christer Andersson

Gårdsföreståndare Annika Jansson